

Số 26

Tháng 08 - 2005

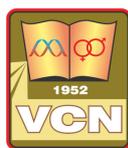

TRAM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY), VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ CIRAD XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU:

Thông Tin Thú Y

Bản tin nội bộ của mạng lưới "Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn"

Thông Tin Thú Y

Hoài Đức

Lời ban biên tập

6 tháng đầu năm 2005 tình hình dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm trên địa bàn Hoài Đức khá ổn định đã góp phần thúc đẩy chăn nuôi của Huyện phát triển. Đạt được kết quả này là do có sự quan tâm giúp đỡ của các cấp, các ngành, sự cố gắng nỗ lực của các cán bộ thú y từ Huyện đến các xã, thị trấn và trong đó phải kể đến sự đóng góp không nhỏ của "Thông tin Thú y Hoài Đức" đối với công tác tuyên truyền phòng chống dịch bệnh.

Thời gian qua chúng tôi tiếp tục nhận được nhiều bài viết của các độc giả gần xa, đặc biệt có nhiều ý kiến tham gia góp ý về chất lượng, nội dung thông tin. Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn.

Phương hướng nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2005 của ngành thú y Huyện là tiếp tục triển khai các biện pháp phòng chống dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm, đặc biệt là dịch Cúm gia cầm và Lở mồm long móng gia súc. "Thông tin thú y Hoài Đức" cũng sẽ tiếp tục cập nhật thông tin và phản ánh kịp thời các hoạt động của ngành đến quý vị độc giả.

Một lần nữa chúng tôi xin trân trọng cảm ơn và mong nhận được bài viết và ý kiến đóng góp của quý vị.

Ban biên tập

CHẨN ĐOÁN PHÂN BIỆT 5 BỆNH QUAN TRỌNG Ở LỢN

Mặc dù 5 bệnh quan trọng ở lợn chúng tôi đã đề cập đến nhiều song việc chẩn đoán phân biệt các bệnh này vẫn luôn là vấn đề thường xuyên cần đề cập vì trong thực tế nhiều người chăn nuôi và một số đồng nghiệp vẫn hay nhầm lẫn. Trong khuôn khổ bài viết này chúng tôi muốn tổng hợp làm rõ hơn về cách nhận biết và triệu chứng bệnh.

(Xem tiếp trang 9)

HÀ TÂY - Với các biện pháp phòng chống dịch Cúm

(Xem tiếp trang 5)

KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH TRÊN ĐÀN LỢN THÁNG 07/2005

Trong tháng 07 năm 2005, các thú y viên của Mạng lưới đã tiến hành điều trị được 291 ca bệnh với tổng số đàn lợn là 1283 con.

Trong đó:

Lợn nái: 15 ca, 17 con

Lợn sữa: 29 ca, 131 con

Lợn gột: 20 ca, 95 con

Lợn thịt: 228 ca, 1040 con.

Như vậy, đối tượng điều trị chính của các thú y viên là lợn thịt. Bệnh xảy ra chủ yếu trên đàn lợn là bệnh đường hô hấp (HH) tiếp đến là hội chứng tiêu chảy (TC). Các bệnh do như: dịch tả lợn (DTL), tụ huyết trùng lợn (THT), phó thương hàn (PTH), đóng dấu (ĐD) đều giảm hơn so với các

tháng trước. Có được kết quả như trên là do sự nỗ lực trong công tác của trạm thú y Huyện và các thành viên của Mạng lưới. Tuy nhiên, số lợn điều trị không hiệu quả vẫn rất cao: chết và tiêu huỷ 149 con lợn các loại. Trong đó, DTL là 81 con; HH: 12 con; ED:13 con; THT 12: con; PTH: 14 con; bệnh sinh sản (SS): 5 con ... Bệnh DTL xảy ra chủ yếu ở xã Kim Chung, các xã khác hầu như không có. Vì vậy, để ngăn chặn bệnh DTL, không cho bệnh lây lan ra các xã khác, trạm thú y huyện Hoài Đức cùng đồng chí trưởng thú y xã Kim Chung cần đặc biệt quan tâm tuyên truyền vận động bà con chăn nuôi trong xã tiêm phòng DTL và kiểm soát chặt chẽ công tác giết mổ

tránh tình trạng bán chạy lợn bệnh sang các vùng khác. (Kết quả cụ thể được thể hiện ở bảng 1 & biểu đồ 1).

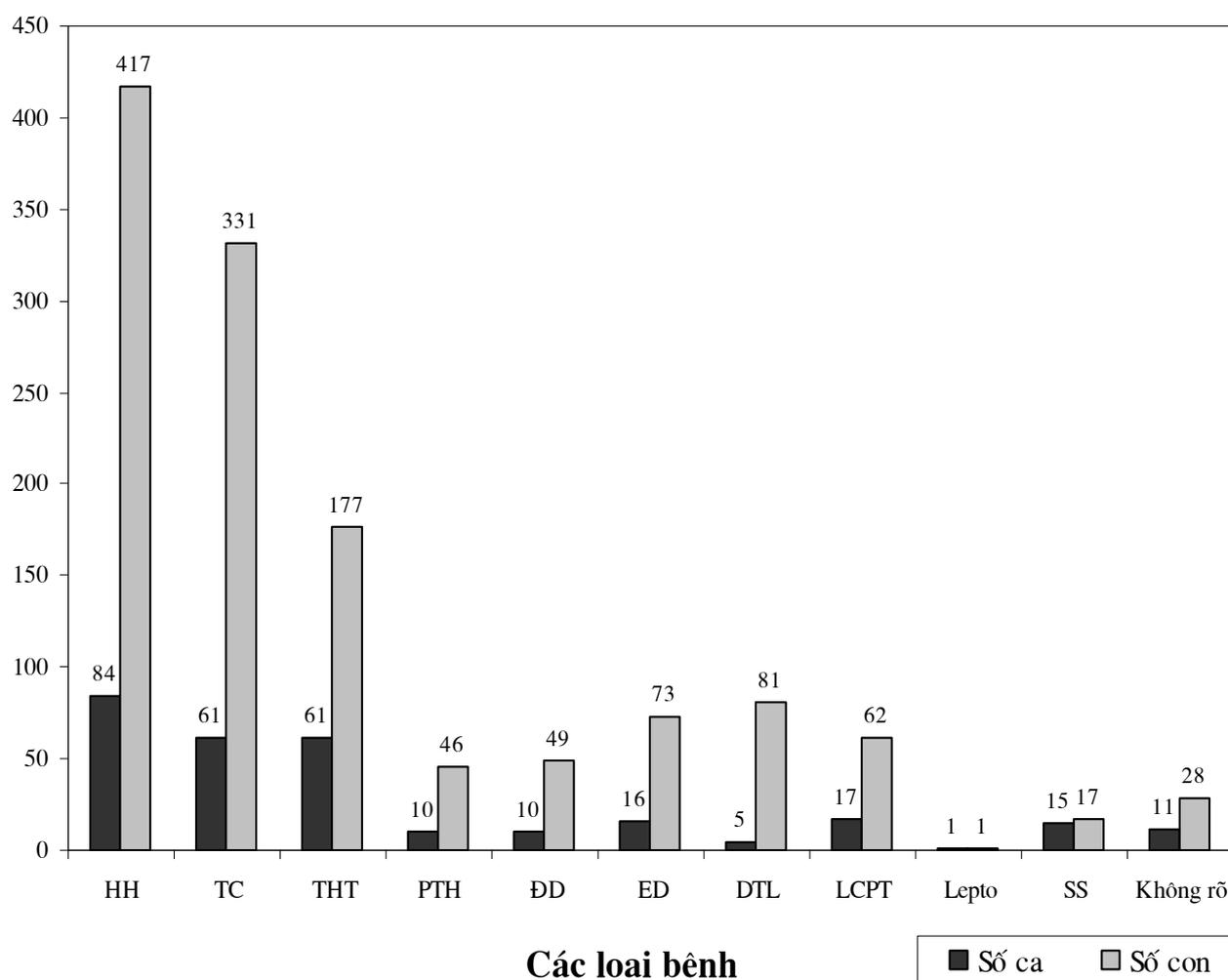
Lưu ý: Có 4 TYV thuộc các xã La Phù, An Khánh, Dương Nội và Thị trấn Trôi đã không nộp trong tháng 07/2005 do vậy kết quả tổng hợp hoạt động trên đây còn thiếu. Đề nghị các TYV nộp đầy đủ phiếu ghi chép ca bệnh trong các tháng để cán bộ Mạng lưới có thể tổng hợp được đầy đủ tình hình dịch bệnh trên đàn lợn trong toàn Huyện.

*Tổng hợp của
BSTY. Kiều Thị Mai*

Bảng 1: Tình hình dịch bệnh trên đàn lợn của huyện Hoài Đức tháng 07/2005

Tên Xã	Số ca bệnh (ca)	Số con điều trị (con)	Số con không khỏi (con)
Đắc Sở	14	39	1
An Thượng	14	42	5
Dương Nội	0	0	0
Lại Yên	16	54	2
Vân Canh	6	21	1
Vân Côn	6	21	6
Kim Chung	23	140	85
An Khánh	0	0	0
Thị Trấn	0	0	0
Di Trạch	10	25	1
Dương Liễu	26	139	5
Minh Khai	30	83	2
Đức Thượng	34	135	13
Đức Giang	12	45	4
Sơn Đông	13	42	1
Đông La	8	11	0
La Phù	0	0	0
Yên Sở	15	95	6
Cát Quế	18	269	7
Song Phương	18	39	4
Tiền Yên	28	95	6
Tổng	291	1283	149

Biểu đồ 1: Tình hình dịch bệnh trên đàn lợn tháng 7/2005

Văn bản mới liên quan đến công tác thú y

- Ngày 12/07/2005 Thủ tướng Chính phủ có chỉ thị số 25/2005 - TTg về việc tiêm vắc xin phòng dịch Cúm gia cầm
- Ngày 14/07/2005 Bộ NN & PTNT có quyết định số 1715 QĐ/BNN- TY về việc ban hành quy định tạm thời về việc sử dụng vắc xin Cúm gia cầm.
- Ngày 15/07/2005 Bộ NN & PTNT có quyết định số 1716 QĐ/BNN -TY về việc phê duyệt kế hoạch tiêm phòng vắc xin Cúm gia cầm năm 2005.
- Ngày 08/08/2005 UBND tỉnh Hà Tây có kế hoạch số 2986 KH/UB về việc phòng chống dịch Cúm gia cầm tỉnh Hà Tây giai đoạn từ tháng 08/2005 đến tháng 06/2006.
- Ngày 09/08/2005 Chi cục Thú y Hà Tây có kế hoạch số 225 KH/TY về việc tiêm phòng vắc xin phòng dịch Cúm gia cầm. Ngày 10/08/2005 có công văn 226 về việc hướng dẫn tổng vệ sinh tiêu độc phòng chống dịch Cúm gia cầm.
- Ngày 28/07/2005 UBND huyện Hoài Đức có công văn số 228 CV/UB về việc tăng cường phòng chống dịch Cúm gia cầm.

Các văn bản chỉ đạo trên đã và đang được ngành thú y Hoài Đức cụ thể hoá tham mưu cho chính quyền và Ban Chăn nuôi - Thú y các xã từng bước tổ chức thực hiện.

NNS

KẾT QUẢ CÔNG TÁC THÚ Y THÁNG 7/2005

1. Phòng chống dịch bệnh:

- Tiếp tục triển khai các biện pháp phòng chống dịch Cúm gia cầm, cụ thể đã thực hiện việc lấy mẫu để kiểm tra Test thử nhanh, qua kiểm tra 60 mẫu tại các cơ sở chăn nuôi lợn và gia cầm bán tại các chợ, 100 % số mẫu kiểm tra đều có kết quả âm tính với virút Cúm gia cầm. Lấy mẫu máu tại cơ sở chăn nuôi tại xã Cát Quế cũng có kết quả âm tính với vi rút Cúm gia cầm.

- Đẩy mạnh tiêm phòng bổ sung cho đàn gia súc, gia cầm, đã tiêm phòng 14500 lợn, 60500 gia cầm, 120 con chó, 20 con trâu, bò. Một số xã tiêm phòng bổ sung khá là An Thượng, Cát Quế và Minh Khai. Tình hình dịch bệnh trong tháng ổn định, không có dịch lớn phát sinh, tỷ lệ ốm/tổng trên đàn lợn là 1044/127682 bằng 0,81%; trên đàn trâu, bò là 106/5513 bằng 1,92%.

- Để chủ động phòng chống dịch bệnh Trạm thú y Huyện tăng cường chỉ đạo ban Chăn nuôi - Thú y các xã hàng ngày giám sát dịch bệnh đến từng thôn, xóm, cụm dân cư để kịp thời phát hiện và ngăn chặn dịch bệnh.

2. Công tác kiểm soát giết mổ, kiểm tra vệ sinh thú y:

đoàn kiểm tra, tăng cường kiểm tra các chợ để giúp cho cán bộ chuyên môn thực hiện tốt hơn nhiệm vụ chuyên môn và tăng nguồn thu. Đã tiến hành kiểm tra được 6/10 chợ và kiểm tra tất cả các cơ sở giết mổ trâu bò. Kết quả nguồn thu kiểm soát giết mổ tăng 15% so với tháng trước.

- Tập trung kiểm tra cơ sở giết mổ trâu bò tại xã Văn Côn, kết quả đã yêu cầu chủ hộ thực hiện tốt quy định của Pháp lệnh thú y trong việc giết mổ trâu bò tại địa phương, đến nay toàn Huyện có 6 cơ sở giết mổ trâu bò được quản lý theo quy định.

3. Công tác thanh tra, kiểm tra, quản lý vật tư thú y.

- Trạm thú y Huyện tích cực phối kết hợp với các ngành liên quan tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra đối với các hoạt động có liên quan đến công tác thú y. Trong tháng đã kiểm tra 27 lần ở 59 cơ sở, trong quá trình kiểm tra đã nhắc nhở 19 cơ sở, huỷ tang vật 1 trường hợp có 160 liều vắc xin ngoài luồng.

- Về quản lý hoạt động kinh doanh thuốc thú y, đã cấp mới chứng chỉ hành nghề kinh doanh thuốc thú y cho 2 trường hợp, đến nay tổng số cửa hàng kinh doanh thuốc thú y là 61 cửa hàng trong đó trạm uỷ quyền cho 21 cửa

hàng được bán vắc xin. Tiến hành kiểm tra 12 cửa hàng, qua kiểm tra nhắc nhở 5 cửa hàng còn để các loại thuốc rất lộn xộn, chưa có niêm yết danh mục thuốc thú y, các chủ cửa hàng đều hứa sửa đổi và chấp hành tốt các quy định trong tháng tới.

4. Công tác khác

- Ngày 21/7/2005 Trạm Thú y Hoài Đức đã tổ chức sơ kết công tác thú y 6 tháng đầu năm 2005, triển khai kế hoạch hoạt động 6 tháng cuối năm 2005 và chia tay 10 đ/c trưởng ban thú y cũ. Hội nghị sơ kết đã có sự tham dự của lãnh đạo Chi cục thú y Tỉnh, lãnh đạo UBND Huyện và đại diện các phòng, ban ngành của Huyện. Nhiệm vụ chính trong 6 tháng cuối năm là nâng cao hoạt động của Mạng lưới thú y cơ sở để thực hiện có hiệu quả các hoạt động chuyên môn.

- Duy trì hoạt động của Mạng lưới giám sát dịch bệnh động vật và nghiên cứu phương pháp phát hiện nhanh bệnh Cúm gia cầm. Tiếp tục thực hiện chương trình tập huấn kỹ thuật phòng chống dịch bệnh cho các hộ chăn nuôi theo dự án khôi phục sản xuất sau dịch Cúm gia cầm. Phối hợp với bộ môn vệ sinh thú y - Viện thú y thực hiện chương trình nghiên cứu chăn nuôi lợn thịt đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm.

- Sau chuyến thăm quan thăm quan thực tế tại Cửa Lò về nhiều cán bộ thú y hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao trong tháng như tiêm phòng bổ sung, quản lý dịch bệnh, thống kê gia súc, gia cầm.

BSTY. Nguyễn Ngọc Sơn

TT Trạm TY Hoài Đức

HÀ TÂY - Với các biện pháp phòng chống dịch Cúm

Hiện nay tổng đàn gia cầm của tỉnh Hà Tây là 10,5 triệu con, cung cấp lượng giống và gia cầm thương phẩm cho các tỉnh và thành phố khác, chăn nuôi là nguồn thu nhập chính của nhiều hộ nông dân.

Do làm tốt công tác phòng chống dịch nên thời gian qua trên địa bàn Tỉnh không để dịch tái phát. Tuy nhiên nguy cơ bùng phát dịch vẫn rất cao bởi trong môi trường vẫn còn tiềm ẩn mầm bệnh, việc vận chuyển lưu thông gia cầm và sản phẩm gia cầm lớn. Để chủ động phòng chống dịch Cúm gia cầm, vừa qua Ủy ban nhân dân Tỉnh đã triển khai kế hoạch phòng chống dịch Cúm gia cầm trên địa bàn toàn Tỉnh giai đoạn từ tháng 08/2005 đến tháng 06/2006.

Những biện pháp cơ bản được triển khai thực hiện đó là phát động đợt tuyên truyền sâu rộng về những tác hại của dịch bệnh nhằm nâng cao nhận thức cho người dân chủ động phòng chống dịch bệnh. Tăng thời lượng phát sóng truyền thanh, truyền hình để người dân hiểu rõ hơn các biện pháp phòng chống dịch bệnh. In tờ rơi với số lượng trên 50000

bản để phát cho các hộ chăn nuôi. Tổ chức tập huấn kỹ thuật về phòng trừ dịch Cúm gia cầm đến chủ tịch UBND các huyện, thị xã, trưởng các ban ngành, đoàn thể của Tỉnh, trưởng ban chăn nuôi thú y các xã, phường, thị trấn và sẽ có khoảng trên 2400 lượt người tham dự. Mở lớp tập huấn chuyên đề về kỹ thuật tiêm phòng vắc xin Cúm gia cầm cho khoảng 1400 cán bộ thú y cơ sở trong tháng 09/2005.

Từ nay đến tháng 06/2005 thực hiện 3 đợt tổng tẩy uế môi trường trên địa bàn toàn Tỉnh, đợt 01 từ ngày 20 đến 30/08/2005, đợt 2 từ ngày 08 đến 18/01/2006 và đợt 3 từ ngày 10 đến ngày 18/3/2006. Ước tính mỗi đợt sẽ có khoảng trên 6 triệu m² mặt bằng được tổng tẩy uế, tiêu độc bằng vệ sinh cơ giới và thuốc sát trùng. Triển khai tiêm vắc xin Cúm gia cầm theo kế hoạch của Bộ NN & PTNT từ giữa tháng 09/2005, sẽ có khoảng trên 4 triệu con gia cầm trong diện được tiêm phòng. Đồng thời thực hiện không giết mổ gia cầm sống ở các chợ nội thị xã Hà Đông, Sơn Tây và những nơi đông dân cư thuộc các huyện, thị xã, thị trấn từ tháng 10/2005. Xây dựng, quy hoạch

các điểm kinh doanh và giết mổ gia cầm, tiến tới không nuôi và buôn bán gia cầm sống tại khu vực nội thị và các nơi có đông dân cư. Tăng cường công tác kiểm dịch kiểm soát giết mổ gia cầm, giám sát chặt chẽ để phát hiện sớm dịch bệnh và tổ chức xử lý kịp thời hiệu quả, định kỳ lấy mẫu xét nghiệm ở các khu vực có nguy cơ lây nhiễm cao. Tiếp tục duy trì hoạt động của các chốt kiểm dịch tại các đầu mối giao thông, đối với các huyện, thị, các xã, phường thành lập các chốt kiểm dịch khi có dịch xảy ra.

Để các hoạt động chuyên môn được triển khai tốt, Ủy ban nhân dân Tỉnh sẽ thành lập đoàn kiểm tra liên ngành để kiểm tra công tác phòng chống dịch Cúm gia cầm ở các huyện thị, các cơ sở sản xuất kinh doanh gia cầm. Kiên quyết xử lý các trường hợp vi phạm Pháp lệnh thú y, đồng thời củng cố và duy trì hoạt động thường xuyên Ban chỉ đạo phòng chống dịch Cúm gia cầm các cấp để tăng cường chỉ đạo và chủ động đối phó khi có dịch Cúm gia cầm xảy ra.

Với những biện pháp tích cực nêu trên hy vọng tỉnh Hà Tây sẽ khống chế và ngăn chặn được dịch Cúm gia cầm trong thời gian tới.

NNS

NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM THÁNG 08/2005 CỦA NGÀNH THÚ Y HOÀI ĐỨC

- Tăng cường giám sát dịch bệnh đến tận thôn, xóm, cụm dân cư.
- Lập kế hoạch tiêm phòng vắc xin Cúm gia cầm, làm tốt công tác chuẩn bị để đảm bảo đợt tiêm phòng đạt kết quả cao.
- Tăng cường tiêm phòng bổ sung cho đàn gia súc, gia cầm.
- Chuẩn bị kế hoạch tiêm phòng vụ thu đông, triển khai việc cấp chứng chỉ hành nghề cho cán bộ thú y cơ sở (vào tháng 9/2005).
- Triển khai việc cấp đổi chứng chỉ hành nghề kinh doanh thuốc thú y cho các cửa hàng (cuối tháng 8/2005).
- Tăng cường thanh tra kiểm tra trên tất cả các lĩnh vực để nâng cao hiệu quả hoạt động chuyên môn.
- Tiếp tục phối hợp với các tổ chức chuyên ngành để thực hiện các dự án, chương trình tại cơ sở, chuyển giao kỹ thuật thông qua tập huấn, tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh.
- Duy trì tốt hoạt động Mạng lưới giám sát dịch bệnh trong đó thực hiện các buổi thực tập mổ khám gia cầm để nâng cao kiến thức chuyên môn cho cán bộ Mạng lưới.

BSTY. Nguyễn Ngọc Sơn - TT Trạm TY Hoài Đức

HOÀI ĐỨC VỚI CÔNG TÁC CHUẨN BỊ TIÊM PHÒNG VẮC XIN CÚM GIA CẦM

Đối với Hoài Đức, là Huyện có số lượng gia cầm, thủy cầm rất lớn, đến nay tổng đàn là 340596 (trong đó gia cầm 263749 con, thủy cầm là 76847 con). Để tổ chức tốt việc tiêm phòng theo chỉ đạo chung có hiệu quả, vừa qua Trạm

Hướng dẫn các hộ chăn nuôi, đặc biệt đối với các hộ chăn nuôi lớn chăm sóc nuôi dưỡng tốt, tích cực áp dụng các biện pháp tẩy uế môi trường để đàn gia cầm có sức đề kháng tốt khi tiêm vắc xin Cúm gia cầm.

Đến nay việc thống kê đàn gia cầm đã hoàn tất, số gia cầm thủy cầm trong diện tiêm là 258907 con trong đó gà giống 130534 con, gà thịt trên 70 ngày tuổi 68424 con, vịt giống 58442 con, gà chọi 1507 con. Một số xã có số lượng tiêm phòng lớn như Đức Thượng (50803 con), Cát Quế (24110 con), Tiên Yên (16200 con), Song Phương (13800 con). Công tác tuyên truyền đã được nhiều xã tổ chức thực hiện tốt, các hộ chăn nuôi cũng đã chuẩn bị sẵn sàng đón nhận kế hoạch tiêm phòng. Điều đáng nói là nhiều hộ chăn nuôi lớn đã nhận thức rất tốt về việc sử dụng vắc xin phòng chống dịch Cúm gia cầm vì họ luôn coi đây là một biện pháp tốt nhất để chủ động phòng chống dịch bệnh, yên tâm sản xuất.

Hy vọng với các bước chuẩn bị như trên, khi chính thức bước vào đợt tiêm phòng vắc xin Cúm gia cầm, huyện Hoài Đức sẽ đảm bảo tính hiệu quả, tính đồng bộ cao.

Trần Thị Gái - TTY Hoài Đức

Trong tháng 7/2005 Bộ NN & PTNT đã có quyết định ban hành quy định tạm thời về sử dụng vắc xin Cúm gia cầm và quyết định phê duyệt kế hoạch tiêm phòng vắc xin Cúm gia cầm năm 2005. Theo đó đối tượng tiêm phòng là gà giống cụ kỵ, ông bà, bố mẹ, gà trứng thương phẩm, gà thịt được nuôi từ 70 ngày trở lên, vịt giống, vịt đẻ trứng thương phẩm, gà chọi. Thời gian tiêm phòng tiêm giai đoạn 1 từ năm 2005 đến năm 2006, cụ thể tiêm điểm trước ở 2 tỉnh là Tiền Giang và Nam Định từ 1/8/2005, các tỉnh khác tiêm từ 1/10/2005. Thực hiện kế hoạch trên ngành Thú y Hà Tây cũng đã chỉ đạo trạm thú y các Huyện, thị xã triển khai các bước để đảm bảo tiêm phòng có hiệu quả.

Thú y Huyện đã tham mưu cho UBND Huyện chỉ đạo việc thống kê toàn bộ số gia cầm trong diện phải tiêm vắc xin. Việc thống kê đòi hỏi có sự chỉ đạo của UBND xã và sự tham gia của các ngành liên quan để đảm bảo chính xác, tránh trường hợp khi tổ chức tiêm chủ hộ không nằm trong danh sách thống kê. Cũng theo đó số thống kê phải do UBND xã xác nhận, trạm Thú y Huyện căn cứ vào đó để cung ứng vắc xin.

Đi đôi với việc thống kê số lượng gia cầm, Trạm thú y cũng chỉ đạo Ban Chăn nuôi - Thú y các xã tăng cường giám sát dịch bệnh, đẩy mạnh các hình thức tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh để người dân thấy được một chủ trương lớn của Nhà nước về việc phòng chống dịch Cúm gia cầm.

TIN VĂN

- Vừa qua Trạm Thú y Hoài Đức đã phối hợp với bộ môn Vệ sinh thú y của Viện Thú Y Quốc Gia triển khai lớp tập huấn tới người chăn nuôi tại các xã trị trấn. Nội dung chuyên đề về kỹ thuật chăn nuôi lợn thịt đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm. Sau tập huấn các chủ hộ chăn nuôi có thêm nhiều kiến thức mới về vấn đề vệ sinh thực phẩm trong chăn nuôi. Các đối tượng tham gia lớp tập huấn cũng đều có mong muốn chung là các cơ quan chuyên ngành nên đi sâu nghiên cứu, triển khai các chương trình này đến tận cơ sở và làm tốt công tác tuyên truyền để nâng cao nhận thức cho người chăn nuôi về vấn đề này.

- Ngày 11/8 vừa qua chi bộ chăn nuôi thú y Hoài Đức đã tổ chức Đại hội chi bộ lần thứ 7 nhiệm kỳ 2005 – 2008, cái mới trong nhiệm chi bộ sẽ đề nghị đổi tên thành chi bộ Trạm thú y Hoài Đức vì không còn là chi bộ ghép với trạm Truyền giống như trước đây.

- Cuối tháng 08/2005 và đầu tháng 09/2005 Trạm Thú y Hoài Đức sẽ có các buổi giao lưu, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn, quản lý với một số đoàn cán bộ chuyên môn về thú y thuộc các tỉnh Sơn La, Điện Biên, Lai Châu và tỉnh Nghệ An. Hy vọng qua các buổi giao lưu sẽ mang lại nhiều kiến thức và kinh nghiệm quản lý cho mọi người.

Nguyễn Thị Kim Anh - Trạm Thú y Hoài Đức

TRƯỞNG BAN CHĂN NUÔI - THÚ Y XÃ

THỰC HIỆN CHỨC NĂNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC Ở ĐỊA PHƯƠNG NHƯ THẾ NÀO?

Nói đến công tác thú y sẽ là rất rộng, có rất nhiều việc phải làm, đặc biệt trong gia đoạn hiện nay khi mà tình hình dịch bệnh gia súc, gia cầm đang có diễn biến phức tạp. Trong khuôn khổ bài viết này chúng tôi chỉ đề cập đến chức năng quản lý nhà nước về công tác thú y ở địa phương mà người Trưởng ban Chăn nuôi – Thú y phải tổ chức thực hiện.

Nhiệm vụ được đặt nên hàng đầu đó là việc quản lý dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm trên địa bàn. Để làm tốt được điều này đòi hỏi người quản lý phải nắm chắc số lượng đàn gia súc, gia cầm, thông thạo địa hình từng thôn, từng xóm, nơi nào nuôi nhiều, nơi nào có các ổ dịch cũ... để từ đó chủ động đưa ra các biện pháp phòng bệnh và điều quan trọng là sớm dự báo tình hình dịch bệnh trên địa bàn. Việc phát hiện dịch bệnh là một vấn đề rất quan trọng đặt ra cho người Trưởng thú y vì càng phát hiện sớm bao nhiêu thì công tác chống dịch càng nhanh bấy nhiêu. Trên thực tế đã có nhiều bài học kinh nghiệm, ở đâu phát dịch bệnh được phát hiện sớm, ở đó sẽ giảm thiểu tối đa thiệt hại do dịch bệnh gây nên. Hiện nay mỗi Trưởng ban chăn nuôi thú y đều đã có các thú y viên giúp sức trong việc quản lý dịch bệnh trên địa bàn, điều cần thiết là biết vận dụng sao cho có hiệu quả, làm thế nào để thú y viên phụ trách các thôn xóm báo cáo nhanh khi phát hiện dịch bệnh? Để làm tốt điều này cần có sự trao đổi thông tin, có thể tổ chức hệ thống báo cáo nhanh theo ngày, theo tuần hoặc hàng ngày Trưởng ban đi một vòng qua các thú y viên để nắm bắt tình hình. Làm được điều này chần chừ người cán bộ Trưởng ban sẽ nắm rất chắc tình hình dịch bệnh trên địa bàn để báo cáo với Trạm thú y huyện cũng như

chính quyền sở tại. Không những vậy việc nắm bắt dịch bệnh gia súc, gia cầm còn qua nhiều kênh thông tin khác nhau như qua các cửa hàng kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi... các đối tượng này thường cũng có nhiều thông tin bởi người chăn nuôi có gia súc ốm bao giờ cũng sẽ sử dụng thuốc phòng trị mà điều tất yếu sẽ là đến với các cửa hàng này.

Chủ động tiêm phòng cho đàn gia súc, gia cầm cũng là một chức năng quản lý nhà nước mà đòi hỏi người Trưởng ban chăn nuôi thú y coi đó là nhiệm vụ trọng tâm bởi nếu nâng cao được tỷ lệ tiêm phòng sẽ là một biện pháp rất cơ bản ngăn chặn dịch bệnh. Hiện nay phương thức tiêm phòng cũng đã được ngành thú y cải tiến nhiều so với trước đây để phù hợp tốc độ phát triển. Nếu như trước đây việc tiêm phòng theo mùa vụ là cơ bản thì giờ đây tiêm phòng bổ sung có vai trò rất quan trọng vì vòng quay chăn nuôi hiện tại rất ngắn, đặc biệt trong chăn nuôi lợn, với thời gian chỉ vài ba tháng là lợn đã xuất chuồng. Xuất phát từ đặc điểm đó mà người Trưởng ban chăn nuôi thú y ngoài việc triển khai tiêm phòng đại trà theo vụ chính thì hàng tháng phải tăng cường tiêm phòng bổ sung để tạo miễn dịch khép kín.

Đồng hành với quản lý dịch bệnh và tiêm phòng trong chức năng quản lý nhà nước đó là thực hiện việc kiểm dịch, kiểm soát giết mổ, kiểm tra vệ sinh thú y. Khâu kiểm dịch đầu vào đòi hỏi người Trưởng ban phải thường xuyên kiểm tra xem các chủ hộ chăn nuôi nhập gia súc gia cầm từ nơi nào về, có nhập từ vùng có dịch hay không, điều này rất cần thiết bởi người Trưởng ban thường có rất nhiều thông tin về tình hình dịch bệnh ở các nơi do ngành dọc cung cấp. Nếu phát hiện chủ hộ

chăn nuôi nhập gia súc từ nơi có dịch thì cần thông báo ngay và ít nhất là tăng cường giám sát dịch bệnh. Bên cạnh đó là việc tham mưu cho các cấp các ngành ở địa phương thực hiện công tác kiểm soát giết mổ, vệ sinh thú y động vật giết mổ trên địa bàn. Trên thực tế công tác này thời gian qua, Trưởng ban chăn nuôi thú y thường ít quan tâm coi đó là của Trạm thú y huyện. Hoàn toàn không đúng như vậy, đây cũng chính là một nhiệm vụ rất cơ bản mà người Trưởng ban chăn nuôi thú y phải tham mưu cho UBND xã để tổ chức thực hiện.

Ngoài chức năng cơ bản nêu trên Trưởng ban thú y còn phải nắm chắc các hoạt động khác liên quan đến công tác thú y trên địa bàn như việc theo dõi các cửa hàng kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi. Phát hiện trường hợp kinh doanh trái với quy định của Pháp lệnh thú y thì báo ngay Trạm thú y huyện và UBND xã để có biện pháp giải quyết kịp thời, có như vậy mới ngăn chặn được dịch bệnh, bảo vệ quyền lợi người chăn nuôi.

Một vấn đề nữa không thể không nhắc đến trong chức năng quản lý nhà nước mà Trưởng ban thú y cần thực hiện đó là việc đẩy mạnh tuyên truyền nhằm giúp cho người dân chủ động áp dụng các biện pháp chống dịch, đưa Pháp lệnh thú y dẫn đi vào cuộc sống.

Hy vọng những vấn đề cơ bản trong chức năng quản lý nhà nước về công tác thú y ở địa phương nêu trên sẽ là những bài học cho các Trưởng ban chăn nuôi thú y cơ sở triển khai thực hiện, đóng góp cho sự phát triển chung của ngành.

Nguyễn Văn Huy

Trạm Thú y Hoài Đức

KINH NGHIỆM NÂNG CAO TỶ LỆ TIÊM PHÒNG BỔ SUNG Ở XÃ AN THƯỢNG

Như chúng ta đã biết việc nâng cao tỷ lệ tiêm phòng là một biện pháp cơ bản nhằm chủ động phòng chống dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm. Tuy nhiên giờ đây các loại giống gia súc, gia cầm đã được cải tiến nhiều nên thời gian chăn nuôi quay vòng nhanh nên việc tiêm phòng bổ sung sẽ rất cần thiết nhằm nâng cao tỷ lệ tiêm phòng, tạo miễn dịch khép kín cho gia súc gia cầm mới nhập đàn. Những năm qua trạm thú y Huyện thường xuyên phát động việc tiêm phòng bổ sung đến ban Chăn nuôi – Thú y các xã, thị trấn và coi đây là một trong nhiệm vụ trọng tâm. Nhiều Trưởng ban thú y thực hiện rất tốt điều này góp phần đưa tỷ lệ tiêm phòng hàng năm tăng cao.

Từ đầu năm đến nay sau khi củng cố kiện toàn ban Chăn nuôi – Thú y các xã, thị trấn một số trưởng ban chăn nuôi thú y mới thực hiện rất tốt điều này. Một trong số đó phải kể đến ban Chăn nuôi – Thú y xã An thượng, với số lượng tiêm phòng bổ sung ở tốp dẫn đầu toàn Huyện, 2 tháng qua đã tiêm trên 1000 lợn và hàng ngàn gia cầm. Vậy yếu tố nào để đạt được kết quả này. Trao đổi với chúng tôi anh Nguyễn Chí Hùng – Trưởng ban Chăn nuôi – Thú y xã An Thượng cho chúng tôi biết: *Điều đầu tiên là học hỏi kinh nghiệm tổ chức chỉ đạo tiêm phòng ở một số nơi như Đức Giang, An Khánh, Thị Trấn, Cát Quế ..... những nơi đó có phương thức tổ chức tiêm phòng tốt, kết quả tiêm phòng cao là nhờ sự nhiệt tình chịu khó và tích cực tham mưu cho chính quyền địa phương. Về áp dụng tại xã anh đã tích cực tham mưu cho UBND xã đổi mới phương thức tổ chức tiêm phòng,*

làm tốt công tác tuyên truyền để người dân hiểu lợi ích của việc tiêm phòng. Anh đã trực tiếp cung cấp thông tin để đài truyền thanh xã tăng thời lượng phát sóng, thông tin những bài viết chuyên về cách thức tiêm phòng và tiêm phòng vào thời điểm nào là tốt nhất. Từ khâu làm tốt việc tuyên truyền mà nhiều người chăn nuôi đã tìm đến anh và những người trong ban Chăn nuôi – Thú y để nhờ giúp đỡ điều trị bệnh cho vật nuôi.

Theo anh, yếu tố chăm chỉ, chịu khó cũng là khâu quan trọng nâng cao tỷ lệ tiêm phòng bổ sung. Nếu như người chăn nuôi báo có gia súc cần tiêm phòng mà người thú y không đi lấy vắc xin tiêm ngay thì chắc hẳn lần sau sẽ không gọi nữa. Vì vậy khi chủ gia súc báo nếu chưa đủ số con theo lọ vắc xin thì nên kết hợp việc đi điều trị với việc truyền truyền vận động người chăn nuôi khác cùng tiêm phòng. Mỗi tháng, trạm thú y Huyện tổ chức họp định kỳ một lần sẽ là dịp rất tốt để anh em cán bộ thú y vừa đi họp vừa đi lấy vắc xin về tiêm phòng. Hàng tháng thông qua cán bộ thú y viên anh đã tổng hợp số gia súc cần tiêm phòng, ghi danh sách

để chuẩn bị lấy vắc xin, có khi chỉ chục con lợn cần tiêm cũng phải lên lấy tiêm ngay cho kịp thời.

Một điều quan trọng nữa là việc đảm bảo chất lượng vắc xin khi tiêm phòng, trên thực tế nếu người cán bộ thú y chủ quan điều này sẽ rất mất uy tín với người chăn nuôi vì điều này phản ánh rất trung thực hiệu lực sau tiêm phòng. Nếu như sau tiêm phòng gia súc có miễn dịch tốt không mắc bệnh thì đương nhiên người chăn nuôi sẽ rất tích cực tiêm phòng trong đó có việc tiêm phòng bổ sung.

Việc tiêm phòng bổ sung đối với anh Hùng hiện nay cũng chính là một công việc hàng ngày kết hợp đi điều trị bệnh, đây là một điều rất tốt sẽ nâng cao uy tín với người chăn nuôi. Những kinh nghiệm trên đây sẽ là tiếng nói chung cho mạng lưới thú y cơ sở, phấn đấu nâng cao tỷ lệ tiêm phòng hơn nữa góp phần đảm bảo an toàn dịch bệnh đàn gia súc, gia cầm trên địa bàn Huyện.

BSTY. Trần Thị Gái

Trạm Thú y Hoài Đức

BỆNH	DỊCH TẢ LỘN	PHÓ THƯƠNG HÀN	ĐÓNG DẤU	TỤ HUYẾT TRÙNG	LỘN NGHỆ
Nguyên nhân	Virút	Vi khuẩn	Vi khuẩn	Vi khuẩn	Xoắn khuẩn
Tuổi mắc	1 – 3 tháng tuổi	2 – 4 tháng tuổi	Từ 3 tháng tuổi trở lên	3 – 6 tháng tuổi	Từ 1 – 5 tháng tuổi
Tỷ lệ chết	60 – 90 %	30 – 90 %	50 – 60 %	Tuỳ mức độ nặng nhẹ	Tuỳ mức độ nặng nhẹ
Tháng hay có bệnh	10 – 2	10 – 2	10 – 2	4 – 9	Quanh năm
SO SÁNH VỀ TRIỆU CHỨNG BỆNH					
Thân nhiệt (°C)	40.5 – 41.5	40.5 – 41.5	41 - 42	41 - 42	39.5 - 41
Da	- Tụ huyết, xuất huyết thành đám đỏ bầm hoặc tím tái	- Tụ huyết thành đám đỏ ửng hoặc tím xanh tái	- Nổi nhiều nốt đỏ hình trái trám, ấn tay vào thấy lặn.	- Có nhiều đám xuất huyết tím bầm (vùng da mỏng)	- Có thể bị vàng da
Sờ ngoài da	- Lạnh	- Lạnh	- Lạnh, nóng	- Nóng	- Bình thường
Hô hấp	- Khó thở - Ho - Thở khò khè	- Khó thở - Ho - Thở gấp		- Khó thở - Thở gấp kèm tiếng rít hoặc tiếng khò khè	
Nước dịch ở miệng	Không	Không	Không	Chảy nhiều	Không
Tiêu hoá	- Lúc đầu táo bón - Sau chuyển sang ỉa chảy	- Lúc đầu táo bón - Sau chuyển sang ỉa chảy - Phân màu vàng	- Táo bón - Có màng bọc trắng lầy nhầy - Về cuối có thể bị ỉa chảy	- Không điển hình	
Thần kinh vận động	- Liệt hai chân sau - Hoặc bị co giật		Viêm khớp, đau không đi lại được	Không điển hình	

(tiếp theo trang 1)

NHỮNG QUY ĐỊNH VỀ CHỨNG CHỈ HÀNH NGHỀ THÚ Y

Hỏi: Tôi được biết muốn hành nghề thú y phải có chứng chỉ hành nghề, vậy pháp luật quy định như thế nào về chứng chỉ hành nghề thú y, cơ quan nào cấp ?

* Đáp: Chứng chỉ hành nghề thú y do cơ quan quản lý nhà nước chuyên ngành về thú y có thẩm quyền cấp theo quy định. Chứng chỉ hành nghề thú y được cấp cho cá nhân có đủ điều kiện, là người trực tiếp hành nghề thú y.

Hỏi: Là một cán bộ chuyên môn về chăn nuôi thú y muốn được cấp chứng chỉ hành nghề theo quy định của pháp luật thì cần có những điều kiện gì ?

* Đáp: Theo quy định của Pháp lệnh thú y điều kiện để cấp chứng chỉ hành nghề bao gồm các điều kiện sau:

- Người hành nghề chẩn đoán, kê đơn chữa bệnh, chăm sóc sức khoẻ động vật tối thiểu phải có bằng trung cấp chuyên ngành thú y, chăn nuôi thú y. Người hành nghề tiêm phòng, tiến hoá động vật phải có chứng chỉ tốt nghiệp lớp đào tạo kỹ thuật do cơ quan quản lý nhà nước chuyên ngành về thú y cấp tỉnh cấp.

- Người được cấp chứng chỉ hành nghề thú y phải có giấy khám sức khoẻ xác nhận đủ sức khoẻ để làm việc của cơ sở y tế từ cấp huyện trở lên cấp. Đối với người nước ngoài, ngoài những quy định trên phải có lý lịch tư pháp được cơ quan có thẩm quyền xác nhận và không thuộc đối tượng quy định tại điều 66 của nghị định 33/2005/NĐ-CP ngày 15 tháng 3 năm 2005 của chính phủ.

Hỏi: Để được cấp chứng chỉ hành nghề thú y cần phải làm những thủ tục gì và chứng chỉ

hành nghề thú y khi được cấp có thời hạn như thế nào ?

* Đáp: Về thủ tục, người đề nghị cấp chứng chỉ hành nghề tiêm phòng, xét nghiệm, chẩn đoán kê đơn, chữa bệnh chăm sóc sức khoẻ động vật gửi hồ sơ đến cơ quan quản lý nhà nước chuyên ngành về thú y cấp tỉnh (qua Trạm thú y huyện, thị). Hồ sơ bao gồm đơn đề nghị cấp chứng chỉ hành nghề thú y, bản sao bằng cấp, giấy chứng nhận trình độ chuyên môn, sơ yếu lý lịch, giấy chứng nhận sức khoẻ, ảnh thẻ (5 loại).

Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được hồ sơ hợp lệ, cơ quan tiếp nhận hồ sơ có trách nhiệm kiểm tra hồ sơ và cấp chứng chỉ hành nghề thú y hoặc yêu cầu hoàn chỉnh hồ sơ - nếu hồ sơ không hợp lệ, hoặc trả lại hồ sơ và nêu rõ lý do không cấp chứng chỉ hành nghề thú y. Cá nhân, tổ chức đề nghị cấp chứng chỉ hành nghề thú y phải nộp lệ phí theo quy định của pháp luật

Về thời hạn của chứng chỉ hành nghề thú y là 05 năm, trước khi chứng chỉ hành nghề hết hạn một tháng, người được cấp chứng chỉ hành nghề muốn tiếp tục hành nghề phải gửi hồ sơ đến cơ quan đã cấp chứng chỉ để tiếp tục gia hạn chứng chỉ. Hồ sơ đăng ký gia hạn gồm đơn đăng ký gia hạn chứng chỉ hành nghề thú y, bản sao hợp pháp (có công chứng) chứng chỉ hành nghề thú y đã cấp, giấy khám sức khoẻ xác nhận đầy đủ sức khoẻ để làm việc của cơ quan y tế từ cấp huyện trở lên cấp.

Hỏi: Đối với trường hợp nào thì không được cấp, gia hạn chứng chỉ hành nghề thú y?

* Đáp: Những người không được cấp, gia hạn chứng chỉ hành nghề thú y là người đang

trong thời gian bị cấm hành nghề theo bản án, quyết định của toà án, người đang trong thời gian bị kỷ luật có liên quan đến chuyên môn thú y, người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự, người đang trong thời gian chấp hành bản án hình sự của toà án, đang bị áp dụng biện pháp hành chính như đưa vào cơ sở giáo dục, cơ sở chữa bệnh hoặc quản chế hành chính, người bị hạn chế hoặc mất năng lực hành vi dân sự.

* Hỏi: Trong trường hợp nào thì bị thu hồi và bị nghiêm cấm sử dụng chứng chỉ hành nghề thú y ?

* Đáp: Các trường hợp phải thu hồi chứng chỉ hành nghề thú y bao gồm chứng chỉ hành nghề cấp không đúng thẩm quyền, không còn đủ điều kiện theo quy định tại điều 64 của nghị định 33/2005/NĐ-CP ngày 15 tháng 3 năm 2005 của Chính phủ, chứng chỉ hành nghề bị tẩy xóa sửa chữa nội dung. Người được cấp chứng chỉ hành nghề nhưng sau đó thuộc đối tượng quy định tại điều 66 của Nghị định 33/2005/NĐ-CP, vi phạm hành chính trong lĩnh vực hành nghề từ 03 lần trở lên trong thời gian được phép hành nghề, người được cấp chứng chỉ hành nghề thú y có hành vi vi phạm khác mà pháp luật quy định phải thu hồi chứng chỉ hành nghề.

Các hành vi bị nghiêm cấm bao gồm hành nghề thú y không có chứng chỉ hành nghề hoặc chứng chỉ hành nghề hết hạn sử dụng, thuê mượn, giả mạo chứng chỉ hành nghề thú y, các hành vi bị cấm khác mà pháp luật quy định.

Bác sỹ thú y. Nguyễn Văn Huy

Trạm Thú y Hoài Đức

QUY ĐỊNH VỀ XỬ LÝ KỸ THUẬT ĐỐI VỚI THỊT, PHỦ TẠNG GIA SÚC KHI PHÁT HIỆN BỆNH

Để giúp các cán bộ thú y thực hiện tốt công tác kiểm soát giết mổ, chúng tôi đang tải những quy định xử lý kỹ thuật khi kiểm tra gia súc sau giết mổ. Với khuôn khổ bài viết có hạn, trước hết chúng tôi chỉ giới thiệu đối với những bệnh thường gặp

1. Bệnh Tụ huyết trùng, Đóng dấu, Dịch tả lợn.

Lợn sau khi giết mổ phát hiện có bệnh tích rõ rệt của những bệnh này như toàn thân thịt có tụ huyết và xuất huyết thì thịt và phủ tạng đều phải huỷ bỏ. Nếu chỉ phát hiện thấy bệnh tích ở thể nhẹ đồng thời toàn thân thịt không có hiện tượng tụ huyết thì thịt xử lý luộc chín, phủ tạng phải huỷ bỏ.

2. Bệnh Xuyên lợn

Lợn sau khi giết mổ phát hiện thấy bệnh tích rõ rệt thì toàn bộ phổi (khí quản và thùy phổi) phải huỷ bỏ, thịt và các phủ tạng khác không phải xử lý. Nếu phát hiện thấy ghép với các bệnh khác như Đóng dấu, Tụ huyết trùng, Dịch tả thì phải căn cứ

vào bệnh tích của bệnh ghép mà quyết định xử lý.

3. Bệnh Uốn ván

Gia súc mắc bệnh này, khi giết mổ phát hiện bộ phận có bệnh tích thì chỉ cắt huỷ bỏ bộ phận có bệnh tích, thịt và phủ tạng không có bệnh tích phải luộc chín. Nếu phát hiện nhiều nơi có bệnh tích thì toàn bộ thịt, phủ tạng phải huỷ bỏ.

4. Bệnh Xoắn trùng (Lợn nghè)

Sau khi giết mổ gia súc phát hiện có bệnh tích ở các phủ tạng và các tổ chức mỡ có màu vàng, để nơi râm mát sau 24 giờ màu vàng ở mỡ không thay đổi thì toàn bộ thịt phủ tạng phải huỷ bỏ. Nếu sau 24 giờ màu vàng ở mỡ nhạt dần thì thịt phải luộc chín, phủ tạng phải huỷ bỏ.

5. Bệnh Gạo bò, Gạo lợn

Gia súc sau khi giết mổ, kiểm tra ở vùng mông, cơ má có gạo (ấu sán dây) thì phải kiểm tra các tổ chức cơ ở vùng trước vai, lưỡi, tim ... Nếu phát hiện trong 40 cm² diện tích mặt cắt ở các

bộ phận kiểm tra có từ 1 - 6 ấu trùng thì thịt phải luộc chín, mỡ rán làm mỡ nước dùng cho người, thực quản, tim luộc chín. Gan, lá lách, dạ dày không phải xử lý. Nếu phát hiện trong 40 cm² diện tích mặt cắt ở các bộ phận kiểm tra có từ 6 ấu trùng trở lên thì thịt phải huỷ bỏ, mỡ và các phủ tạng khác xử lý giống như trên.

6. Thịt kém phẩm chất

Gia súc sau khi giết mổ phát hiện thấy mỡ dưới da, mỡ trong tổ chức có màu vàng do những nguyên nhân khác loại trừ bệnh truyền nhiễm thì toàn bộ thịt và phủ tạng phải luộc chín. Sau khi luộc chín nếu thịt có mùi khác thường thì toàn bộ thịt, phủ tạng phải huỷ bỏ.

Thịt có mùi khác như mùi nước tiểu, mùi phân, mùi thuốc tiêm, mùi thối thì toàn bộ thân thịt, phủ tạng phải luộc chín, nếu toàn bộ tổ chức, cơ, tổ chức tụ huyết nặng thì toàn bộ thịt, phủ tạng phải huỷ bỏ.

Nguyễn Bá Đạt - TTY HĐ

NGỘ ĐỘC SẮT TRÊN LỢN CON

1. Lợn con bị ngộ độc sắt do nái thiếu vita min E và selenium

Những đàn lợn con đẻ non, những đàn có trọng lượng sơ sinh thấp, những đàn có lợn mẹ bị kém sữa ngay sau khi đẻ và những lợn còi cọc trong đàn, thường có nguy cơ bị ngộ độc khi tiêm sắt. Tuổi càng nhỏ càng dễ xảy ra hiện tượng ngộ độc. Có 2 loại ngộ độc Sắt:

- **Ngộ độc cấp tính:** Thường thể hiện ngay sau khi tiêm sắt 15 - 20 phút, lợn tím bầm vòng

mỡ, dần dần tím bầm toàn thân. Lợn non, khó thở đi lảo đảo, có khi biểu hiện co giật. Nếu không can thiệp kịp thời lợn con sẽ chết.

- **Ngộ độc nhẹ:** Lợn con biểu hiện yếu sau khi tiêm sắt, một số con bị tiêu chảy (do Peroxyt có trong tế bào cản trở quá trình hấp thu sắt của cơ thể)

* **Về cơ chế gây ngộ độc:** Sắt tiêm cho lợn con thường ở dạng kết hợp với Dextran. Khi tiêm một phần dung dịch sắt sẽ ngấm trực tiếp vào máu tại chỗ thông

qua mạch máu bị tổn thương, phần lớn dung dịch sắt được chuyển từ từ vào máu. Sau khi vào máu, hỗn hợp Fer-Dextran bị phá vỡ cấu trúc để tách sắt ra ở dạng tự do. Bình thường, sắt tự do này sẽ kết hợp với globulin trong máu để tạo nên dạng sắt kết hợp là Tranrin. Sau đó một phần chuyển vào gan dự trữ dưới dạng Ferritin, phần còn lại chuyển trực tiếp đến các cơ quan để thành lập nhân Hêm của Hemoglobin.

(Xem tiếp trang 12)

PRISE TẠI VIỆT NAM

**TRẠM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY),
VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ
CIRAD XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU**

Ban Biên Tập:

Vincent Porphyre (CIRAD)

Nguyễn Ngọc Sơn (Trạm TY Hoài Đức)

Hà Minh Tuấn (Viện Chăn Nuôi Quốc Gia)

Trình bày và minh họa:

Hà Minh Tuấn (Viện Chăn Nuôi Quốc Gia)

ĐT: (84) 4 757 05 21

Fax: (84) 4 757 21 77

Email: vporphyre@hn.vnn.vn

minhtuan03pc@yahoo.fr

VUI CƯỜI

CHIA SẺ VIỆC NHÀ.

Bà nọ khai với cô vấn hôn nhân: "Chúng tôi có cùng nhau chia sẻ việc nhà chứ ạ: anh ấy nấu, tôi ăn".

THẤT TÌNH

Chàng trai trẻ bị cô bạn gái đẹp như hoa hậu cho rơi, bạn bè đều xúm vào an ủi: "Tiếc thật, đúng là một người đẹp tuyệt trần đời mà mọi chuyện đều đang hết sức suôn sẻ ..."

Anh chàng thất tình lác đầu: "Ôi, cái thằng đó sớm muộn gì cũng sẽ nếm đủ mùi đau khổ. Từ bây giờ mình đã bắt đầu thương cảm cho cảnh ngộ nó rồi".

THAY THẾ.

Vợ của giám đốc đột nhiên đến văn phòng phát hiện cô thư ký xinh đẹp trẻ trung đang ngồi đánh máy.

"Tom, anh vẫn bảo với em rằng cô thư ký của anh là một bà già cơ mà?" Vợ giận dữ chất vấn.

"Đúng vậy !". Giám đốc vội vã giải thích: "Nhưng bà ấy bệnh rồi. Đây là cô cháu gái đến thay thế bà ấy vài tháng".

ST

NGỘ ĐỘC SẮT TRÊN LỢN CON *(tiếp theo trang 11)*

Nhưng khi cơ thể lợn con bị thiếu Vitamin E thì sắt tự do vừa được giải phóng ra sẽ nhanh chóng bị oxy hoá chuyển từ dạng giá trị II thành dạng sắt tự do hoá trị III. Sắt có hoá trị III này không thể kết hợp với Globulin để tạo thành dạng Transferrin mà nó sẽ oxy hoá chất béo của màng tế bào chất để tạo nên các peroxyt, từ đó dẫn đến lợn bị ngộ độc (các peroxyt là chất rất độc đối với các loại mô tế bào, nhất là đối với tế bào cơ tim, gan, thận, lá lách)

Khi cơ thể lợn con thiếu Selenium sẽ làm cho mức độ ngộ độc càng nặng thêm vì selenium có tác dụng phá huỷ các peroxyt có trong tế bào.

Tóm lại: Thức ăn của lợn nái đầy đủ Vitamin E và Selenium sẽ phòng ngừa và hạn chế tác hại của hiện tượng ngộ độc sắt ở lợn con vì:

- Vitamin E giúp chống oxy hoá sắt tự do ở dạng hoá trị II thành sắt hoá trị III, sẽ gián tiếp ngăn chặn quá trình hình thành các chất độc peroxyt.
- Selenium giúp phá huỷ peroxyt để hạn chế ngộ độc khi tiêm sắt.

2. Ngộ độc sắt do chất lượng sắt kém

Một số sản phẩm sắt không đạt yêu cầu kỹ thuật nên một số phân tử sắt không được gắn kết vào cấu trúc của Dextran. Những phân tử sắt này ở dạng tự do rất dễ bị oxy hoá trong quá trình bảo quản và sẽ gây những tác dụng phụ khi sử dụng như viêm sưng tạo áp xe tại chỗ, lợn suy yếu và tiêu chảy sau khi tiêm sắt vài ngày.

3. Biện pháp can thiệp khi ngộ độc sắt

Tiêm 100 – 200 mg Vitamin C/con, kết hợp với thuốc Camphora

4. Biện pháp phòng ngừa

- Nên tiêm VIGANTOL E cho nái trước khi sinh 7 ngày: 3 – 5 ml/con.
- Đối với lợn con yếu hoặc đẻ non, tiêm VIGANTOL E trước khi tiêm sắt 2 – 3 ngày
- Nên dùng sắt chất lượng cao như PROLONGAL – chỉ tiêm duy nhất 1 lần 1ml/con vào ngày thứ ba sau khi sinh

BSTY Nguyễn Thị Tuyết - Công ty Bayer, ĐT: 04.8390449

**THÔNG TIN THÚ Y HOÀI ĐỨC được thực hiện bởi sự tài trợ của
Đại sứ quán Pháp tại Việt Nam**